

Іван РОЗПУТЕНКО

**ТРЕТЄ ТИСЯЧОЛІТТЯ –
УКРАЇНА І НЕОКОЛОНІАЛІЗМ**

Київ
Видавництво «К.І.С.»
2014

УДК 321.01 : 327 : 339.9](477+100)

Р65

Іван Розпутенко

Р65 Третє тисячоліття — Україна і неоколоніалізм / Іван Розпутенко. — К. : «К.І.С.», 2014. — 356 с.

ISBN 978–617–684–074–9

Книга містить п'ять частин, чотири з яких тематично присвячені укрупненим складовим сучасного неоколоніалізму в Україні (державотворенню, гуманітарній, соціальній, економічній сферам) та ще одна — деколонізації України.

У першій частині «Неоколоніальний контекст «державотворення» в Україні» викладені питання, пов'язані із характеристикою державного утворення, констатується відсутність реального територіального суверенітету, економічного суверенітету, політичного суверенітету, інформаційного суверенітету, культурно-мовного суверенітету, духовного, церковно-релігійного суверенітету.

Друга частина «Гуманітарний неоколоніалізм» відведена висвітленню ганебного стану культури, інформаційного простору, мови; відстежуються тенденції співвідношення націоналізму і мультикультуралізму.

Третя частина «Соціальний неоколоніалізм» містить фінансові особливості здійснення розподільчих відносин; через категорії «бідність», «пільги», «корупція» стверджуються висновки щодо політичної потреби існуючої влади в їх активному використанні.

Четверта частина «Економічний неоколоніалізм» присвячена критичному викладу «буденних» проблем, пов'язаних з «національною економікою», «прихватацією», «банківським», «інвестиційним» неоколоніалізмом, місцевим самоврядуванням та «депресивністю» України.

У п'ятій частині «Деколонізація України» подаються ретроспективні та перспективні шляхи подолання неоколоніалізму.

Книга розрахована на читачів з нетрадиційним баченням і критичним мисленням.

Друкується в авторській редакції

ISBN 978–617–684–074–9

© Розпутенко І., 2012

© Дизайн, макет «К.І.С.», 2014

Зміст

Вступ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ЧИ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ? 5

Частина I. НЕОКОЛОНІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ

«ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ» В УКРАЇНІ.	17
Метафізичні підстави визначення неокolonіалізму в Україні	17
Неокolonіальний синдром українського державотворення	21
Сучасні міфологеми в утвердженні неокolonіалізму	28
Неокolonіалізм і національна ідея	40
Неофіти і неокolonіалізм	52
Інституційний неокolonіалізм напередодні... євроінтеграції.	58
«Елітарний» неокolonіалізм	68
Кадровий неокolonіалізм	78

Частина II. ГУМАНІТАРНИЙ НЕОКОЛОНІАЛІЗМ 91

Неокolonіальне «обнулення»	91
«Тихий терор» в українській культурі	95
Мовний неокolonіалізм	106
«День української писемності та мови», а решта — неокolonіалізм	114
Доктрина «відкритого» суспільства і сучасний інформаційний неокolonіалізм	122
«Принципний» неокolonіалізм	133
Націоналізм і мультикультуралізм в умовах неокolonіалізму	137
Політичний неокolonіалізм	149
Ідеологічний неокolonіалізм	155
Інтелектуальна капітуляція в умовах неокolonіалізму	164

Частина III. СОЦІАЛЬНИЙ НЕОКОЛОНІАЛІЗМ 182

Фінансові особливості соціального неокolonіалізму	182
Бідність як категорія політико-соціального неокolonіалізму	186

«Пільговий» неоколоніалізм	196
Корупція як системне породження неоколоніалізму.	201

Частина IV. ЕКОНОМІЧНИЙ НЕОКОЛОНІАЛІЗМ. 206

Неоколоніалізм і обриси «національної економіки».	206
Енергетичний імператив у системі неоколоніальних «цінностей»	217
Приватизаційні передумови реанімації економічного колоніалізму	225
Приватизаційний неоколоніалізм у світлі сучасних міфологем	233
Економічний неоколоніалізм і форми власності.	241
Економічні рецидиви сучасного неоколоніалізму.	245
Неоколоніалізм: боргове життя	255
Банківський неоколоніалізм	259
Інвестиційний неоколоніалізм	266
Неоколоніалізм і місцеве самоврядування.	280
Депресивність України і неоколоніалізм.	290

Частина V. ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ 309

Ембріони української школи деколонізації	309
Люстрація і неоколоніалізм.	321
Імперія зла і український неоколоніалізм.	336
Нація-держава і неоколоніалізм	346

ЕПІЛОГ 356

Вступ: МОДЕРНІЗАЦІЯ ЧИ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ?

*«В умовах неоколоніалізму
ми маємо справу не з
державним управлінням,
а з адмініструванням України» —
автор*

Актуальні проблеми світового розвитку це — проблеми, від вирішення яких суттєво залежать перспективи світового розвитку. Головними ознаками таких проблем є: загальнолюдський характер; масштабність; надзвичайна гострота; необхідність колективного вирішення.

Відповідно до сфер людської життєдіяльності можна виділити кілька груп актуальних проблем світового розвитку. Першу групу складають політичні проблеми, серед яких: запобігання війнам, особливо застосуванню ядерної та іншої зброї масового знищення; запобігання насиллю у відносинах між людьми і утвердження виключно мирного шляху розв'язання всіх конфліктів; припинення нарощування озброєнь, проведення роззброєння і конверсії; встановлення між народами відносин довіри і добросусідства, партнерства і співробітництва. До другої групи входять економічні проблеми, зокрема: економічна відсталість багатьох країн, значний розрив рівня розвитку між економічно розвинутими країнами та рештою країн світу; демографічні ускладнення, а в ряді місць і вихід за рівноважні межі демографічних процесів, що посилюють антропогенний тиск на планету; продовольчі, насамперед голоду та недоїдання значної частини жителів планети; ресурсні, зокрема значне зменшення в цілому природних ресурсів та пов'язані з цим проблеми їх перерозподілу, значно вищий рівень споживання ресурсів економічно розвинутими країнами, ніж рештою країн світу. У третю групу об'єднані екологічні проблеми, в тому числі: забруднення навколишнього природного

середовища, що подекуди призвело до кризового стану останнього; зміна клімату; збіднення тваринного і рослинного світу; скорочення ораних угідь і лісів, погіршення родючості ґрунтів. До четвертої групи включені гуманітарні проблеми, а саме: масові страждання від воєн і насилля; розбрат і ворожнеча між людьми; нівелювання національних досягнень та їх унікальності, обмеження прав і свобод людини; матеріальна і духовна незабезпеченість життя, насамперед бідність, нерівність доступу до освіти, медичного обслуговування, інформації тощо; фізичне і психічне нездоров'я; збіднення людської культури внаслідок надмірної уніфікації і наслідувальності соціальної інформації, що поширюється і масово використовується.

Існує думка про те, що зазначені актуальні проблеми світового розвитку породжені попереднім розвитком людства, але досягли надзвичайної гостроти на початку ХХІ ст. внаслідок крайнього посилення нерівномірності соціально-економічного, політичного, науково-технічного і демографічного розвитку. Ці проблеми стали суттєвим чинником розвитку процесу глобалізації як явища й процесу посилення взаємозв'язку та взаємозалежності країн світу.

Сучасна світова економіка все виразніше набуває специфічно-суперечливих характеристик механізму-робота — глобального за своїми масштабами і такими ж негативними наслідками, що все частіше відчують на собі національні економіки.

У сьогоденних умовах найпотужнішими факторами глобалізації світового господарства виступають транскордонний рух капіталів, міжнародна торгівля товарами та послугами, міграція робочої сили. Глобальна трансформація світу, будучи унікальним феноменом ХХІ ст., обумовлює формування геоекономіки як найяскравішого відображення її процесу та нової парадигми світооблаштування.

Глобалістика як загальносвітова наука виробляє новітні способи вивчення світу — міждисциплінарний і наддисциплінарний пізнавальний метод, який диктує необхідність розгляду світу через різні його грані з подальшим їх синтезом в єдиній моделі глобального світу.

Що стосується вітчизняної глобалістики, можна відзначити, що до 1990-х років вона розвивалася в рамках марксистської парадигми й домінуючою тут була теза про обумовленість глобальних проблем

«загальною кризою капіталізму». У межах нової соціальної моделі увага до ідеологічного протипорядку поступила місцем акцентуванню економічних, культурних, релігійних, національних розбіжностей, а на перший план висунулися культурно-цивілізаційні розходження в розумінні тенденцій і протиріч сучасного світу.

Глобалізацію прийнято характеризувати в першу чергу як результат науково-технічної революції, розвитку інформаційних технологій та комп'ютерних мереж, телекомунікаційних і транспортних систем, а також взаємодії національних ринків, небаченого за інтенсивністю руху капіталів, товарів, послуг і робочої сили по всьому світу. Іншими словами, глобалізація — це наслідок небувало зрослої технічної та економічної потужності людства, яка перемагає простір і час, намагається уніфікувати народи, країни і континенти.

У науковій літературі представлено багато визначень глобалізації. Глобалізація в найширшому сенсі цього слова є більш інтенсивним, ніж раніше, процесом інтернаціоналізації політичних, соціально-економічних і культурних відносин різних країн світу. В економічному аспекті глобалізація означає небачений досі процес бурхливого зростання міжнародного обміну товарами, послугами та капіталом.

Русійною силою глобалізації виступають високі, наукоємні технології, які полегшують міжнародний обмін, призводять до збільшення частки експорту та імпорту, включають регіональну економіку в систему всесвітнього поділу праці. Це в свою чергу призводить до загальної лібералізації зовнішньої торгівлі та грошових ринків різних країн, інтернаціоналізації виробництва і мереж збуту продукції, а також швидкому і широкому освоєнню технологій, завдяки яким забезпечується безперешкодний і прискорений рух міжнародних потоків товарів, послуг і капіталу. Промислове виробництво залучених в цей процес країн піддається реорганізації, оскільки продукція окремих країн переступає через їхні кордони, а підприємства виходять на фінансові ринки світу і забезпечують збут продукції за кордоном. В умовах глобалізації структура виробництва та фінансів різних країн стає взаємопов'язаними і взаємозалежними. Процес супроводжується зростанням числа закордонних трансакцій, що в свою чергу призводить до нового міжнародного поділу праці, при якому ство-

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
книги.